

През периода 1985-2001 г. вероятностите за умиране през първата година на живота и на точните възрасти 1, 15 и 25 години са се колебали около хоризонталната линия, т.е. били са стабилни и при двата пола; стабилни са останали и вероятностите за умиране на точните възрасти 45 и 65 години при жените. След 45-годишна възраст при мъжете и след 85 години при жените вероятностите за умиране са нараствали.

Четирите възрасти - 15, 25, 45 и 65 години, са достатъчни, за да се характеризира динамиката на смъртността в юношеската, младежката, средната и третата възраст. (Последната възраст - 85 години, е включена в анализа, за да се покажат някои особености на смъртността в старшите възрасти, които не се отразяват във вероятността за умиране на доживелите до точна възраст 65 години.)

Детска смъртност. Вероятности за умиране през първата година

Ако бъде представена като показател на 1 000, вероятността за умиране през първата година на живота q_0 се доближава плътно до конвенционалния показател на детската смъртност.

Периодът 1985-2001 г. се характеризира със стабилност на средно ниво при вероятността за умиране през първата година на живота, като се е колебала около възходящ тренд. Макар последният да не е статистически съществен, това десетилетие е прецедент за цялото столетие.

Ако всички европейски страни бъдат подредени във възходящ ред според показателя "детска смъртност", то ранговият номер на България през 2000 г. е 33 (от 39 страни), когато тя е на седмо място отзад напред сред десетте страни с най-висока детската смъртност (Турция, Румъния, Молдова, Армения, Русия, Грузия, България, Югославия, Азербайджан и Македония). Периодът на прехода на България към пазарна икономика се характеризира със осезаемо нарастване на детската смъртност: след достигнато през 1988 г. равнище 13.6% показателят се е покачил до 17.5% през 1997 г. Едва през последните две години на века той се връща на равнището от края на осемдесетте години. От 1988 г. до края на века вероятността за умиране през първата година на живота е варириала около 16% при децата от мъжки пол и около 13% при децата от женски пол. Смъртността на децата от мъжки пол е била по-висока от тази на децата от женски пол (фиг. 1). Индексът " момчета/ момичета" се е колебал около 1.14 - 1.30.

При направената прогноза се очаква нивото на детската смъртност в края на прогнозирания период - 2030 г., да спадне до нива 10 и 7% съответно при момчетата и момичетата.